

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

วิเคราะห์การใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในหนังสืออ่านนอกเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วันที่รับ : 28 พฤษภาคม 2566

วันที่แก้ไข : 5 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับ : 30 มิถุนายน 2567

วิไลวรรณ เข้มขัน^{1*} และกชพรรณ เข้มเกื้อกูล¹

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

*Corresponding author e-mail: wilaiwan_k@g.lpru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในหนังสืออ่านนอกเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยศึกษาหนังสืออ่านนอกเวลา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดประเภทนวนิยายจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ขวดยคนอยู่ไหนโต และเด็กชายมะลิวัลย์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านการใช้ภาษาจากการรณกรรม เรื่อง ขวดยคนอยู่ไหนโต พบว่า ด้านการใช้คำพบการสรรคำโดยการเล่นคำสัมผัส ทั้งสัมผัสพยัญชนะและสัมผัสสระมากที่สุด รองลงมาคือการเล่นคำซ้ำ ด้านการใช้โวหารภาพพจน์พบ บุคลาธิฐานมากที่สุดรองลงมาคือ สัทพจน์ อุปลักษณ์ อุปมา และสัญลักษณ์พบจำนวนน้อยที่สุด และจากการรณกรรม เรื่อง เด็กชายมะลิวัลย์ พบว่า ด้านการใช้คำพบการสรรคำโดยการเล่นคำสัมผัส ทั้งสัมผัสพยัญชนะและสัมผัสสระมากที่สุด รองลงมาคือ การเล่นคำซ้ำ ด้านการใช้โวหารภาพพจน์พบอุปมาจำนวนมากที่สุด รองลงมาคืออุปลักษณ์ บุคลาธิฐาน และสัทพจน์พบจำนวนน้อยที่สุด ด้านกลวิธีการนำเสนอแนวคิดพบมีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละคร จากเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ จะนำเสนอผ่านตัวละครหลักคือ มะลิวัลย์ และขวดยคนอยู่ไหนโต จะนำเสนอผ่านตัวละครคือ พยัญชนะไทย ที่มีการสมมุติให้ตัวละครมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึก เล่าเรื่องผ่านตัวละคร พยัญชนะ ก-ฮ กล่าวโดยสรุปผู้เขียนมีกลวิธีการใช้ภาษาในวรรณกรรมที่ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ส รับรู้ได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ใช้ภาษาที่ชวนอ่าน และเข้าใจง่าย

คำสำคัญ: การใช้ภาษา, หนังสืออ่านนอกเวลา, กลวิธีการนำเสนอแนวคิด, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

An Analysis of Language Use and Strategies for Conceptual Presentation
in Selected Readers Assigned by Thai Language Department for Junior High
School according to the Basic Education Core Curriculum in 2008

Received : 28 May 2023

Revised : 5 June 2024

Accepted : 30 June 2024

Wilaiwan Kemkan^{1*} and Kotchaplan Kemkuakoon¹

¹Education, Lampang Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: wilaiwan_k@g.lpru.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to investigate the use of language and strategies for presenting concepts in selected graded readers assigned by Thai Language Department for Junior High School according to the Basic Education Core Curriculum in 2008 by analyzing the selected novels assigned as selected readers; namely “Khuat Khon Yoo Hon Dai” and “Maliwan Boy”, for Junior High School according to the Basic Education Core Curriculum in 2008 lower secondary education, The results of the study showed that in terms of language use from the novel “Khuat Khon Yoo Hon Dai”, it was found that as for word selections were found, word formation was found by the use of rhyme playing of both consonant rhyme and vowel rhyme the most, and followed by repetition of words, respectively. In terms of rhetoric, personification was found the most; followed by onomatopoeia, metaphor, similitude, and symbols, respectively. And from the novel “Maliwan Boy”, it was found that as for word selections, word formation was found by the use of rhyme playing of both consonant rhyme and vowel rhyme the most, and followed by rhyme playing, respectively. In terms of rhetoric, similitude was found the most, followed by the use of metaphors, personifications, and onomatopoeia, respectively.

Keywords: language use, graded readers, strategies for conceptual presentation, basiceducation core curriculum of 2008

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ วิทยาการในศาสตร์ สาขาวิชาต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีทักษะในการใช้ภาษาที่ดี ย่อมก่อให้เกิดผลที่ดีในหลาย ๆ ด้าน เช่น ในการเรียนการสอน หากผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจก็จะเกิดทักษะที่ดี มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาที่ดีสามารถนำไปต่อยอดปรับใช้ในอนาคตปรับใช้ในการทำงาน รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ อีกทั้งการพัฒนาประเทศชาติได้อีกด้วย ทั้งนี้สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ย่อมเกิดจากการปลูกฝัง คุณธรรม ถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนทักษะที่ดีให้กับผู้เรียน

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2556, น. 23) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยกับการสื่อสาร ไว้ว่า ภาษาไทยมีความสำคัญในสังคมไทย เพราะคนไทยใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน การที่จะสื่อสารให้ได้ผลดีนั้น ผู้ใช้ภาษาควรคำนึงถึงการให้ภาษาให้ถูกกาลเทศะและถูกระดับมาตรฐานของสังคม นอกจากนั้นผู้ใช้ภาษาควรมีความรู้ เรื่องการใช้ความหมายของคำ ตลอดจนการผูกประโยคให้ชัดเจน ถูกต้อง สละสลวย เพื่อสามารถสื่อความคิดของตนให้ผู้อื่นทราบ การสื่อสารจึงจะบรรลุผล

การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาในระดับกลางระหว่างการศึกษาขั้นต้นกับอุดมศึกษา และพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม หรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาที่สำคัญมากระดบหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 18) ได้แบ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาออกเป็น 2 ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนไว้ว่า เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้อย่างถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของการอ่าน ไว้ว่า “อ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง, ถ้าไม่ต้องออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ ; สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ เช่น อ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านใจ ; ตีความ เช่น อ่านรหัส อ่านลายแทง ...” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, น. 1364) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ มหาราช ทรงมีพระราชดำรัสในพิธีเปิดงานหนังสือแห่งชาติและงานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2515 มีความตอนหนึ่งว่า หนังสือเป็นเสมือนคลังที่รวบรวมเรื่องราว ความคิด วิทยาการทุกด้านทุกอย่าง ซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ ได้คิดอ่านและพากเพียรพยายามบันทึกรักษาไว้ด้วยลายลักษณ์อักษร หนังสือเผยแพร่ไปที่ใด ความรู้

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ความคิดก็แพร่ไปทีนั้น หนังสือจึงเป็นสิ่งมีค่าและมีประโยชน์ที่จะประมาณค่ามิได้ในแง่ที่เป็นบ่อเกิดการเรียนรู้ของมนุษย์ หนังสือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทั้งกาย ทั้งอาชีพ ทั้งการค้นคว้า และในที่สุดความพอใจ (แนมมาส ขวลิต, 2544, น. 1)

การอ่าน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษา การเรียนรู้ ในยุคปัจจุบัน และมีความจำเป็นต่อมนุษย์ในสังคม โดยแท้จริงเพราะการอ่านเปรียบเสมือนกุญแจที่ไขไปสู่ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนาความคิด ทักษะ การประกอบอาชีพ และการสร้างประสบการณ์พื้นฐาน ซึ่งช่วยให้คนรู้จักแก้ปัญหาและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สุจิตรา จรจิตร, 2546, น. 52) ตลอดจนการอ่านยังช่วยในการตอบสนองของความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นนิสัยของคน การอ่านจึงสามารถเพิ่มความรู้ ความคิดของมนุษย์ได้โดยสมบูรณ์ การจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพในเรื่องการอ่านดังกล่าวได้นั้น นอกจากการเรียนการสอนภาษาไทยในห้องเรียนแล้ว การกำหนดให้อ่านหนังสือนอกเวลาจำเป็นเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาทั้งคุณภาพ เรื่องการอ่าน และคุณภาพด้านคุณลักษณะนิสัยที่ดีงามด้วย

หนังสืออ่านนอกเวลา คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร นอกเหนือจากหนังสือเรียน สำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนเกี่ยวกับหนังสือนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร (จินตนา ใบกาชุย, 2534, น. 18) การกำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสือนอกเวลานั้นเพื่อพัฒนาทักษะ การอ่าน หนังสืออ่านนอกเวลานั้นเป็นหนังสือที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้คัดเลือกและพิจารณาจากตลาดหนังสือ แล้วว่าเป็นหนังสือที่ดีมีคุณค่า หนังสือที่ได้รับการคัดเลือกและพิจารณาให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลานั้นต้องมีคุณค่าทางวรรณศิลป์ เช่น การเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ในเรื่องได้อย่างประณีต ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง กลวิธีนำเสนอเรื่องให้น่าติดตาม เป็นต้น อันเป็นตัวอย่างที่ดีในการจดจำและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการเขียนของนักเรียน อีกทั้งยังมีคุณค่าทางด้านสังคม ช่วยสะท้อนให้เห็นแนวคิด และมุมมองสังคมที่หลากหลายอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมให้เป็นปกติสุข

ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง รายชื่อหนังสืออ่านนอกเวลา สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้พิจารณาคัดเลือกหนังสือที่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์เพื่อใช้พัฒนาศักยภาพและคุณภาพด้านการอ่านของผู้เรียนให้ครูผู้สอนวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีหนังสือที่ได้รับการคัดเลือก จำนวน 12 เรื่อง ได้แก่ ขนมห่ม เอ้ย, ขวัญสงฆ์, ขวดคน อยู่ไหนใด, ความสุขของกะทิ, ข ช้าง กับ ค คน, เด็กชายมะลิวัลย์, เด็กแนว, เทพนิยายแอนเดอร์เสน, บ้านเล็กในป่าใหญ่, เรื่องแสงอรุณ, เส้นเลือดขาว และอัลเฟรด โนเบล

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงความสนใจที่จะศึกษาถึงการใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดใน หนังสืออ่านนอกเวลากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประเภทนวนิยาย เพื่อทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้ภาษาและแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งนำเสนอ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความรู้ที่เหมาะสมตามระดับชั้น อีกทั้งเกิดการพัฒนาในทักษะการใช้ภาษาไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในหนังสืออ่านนอกเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

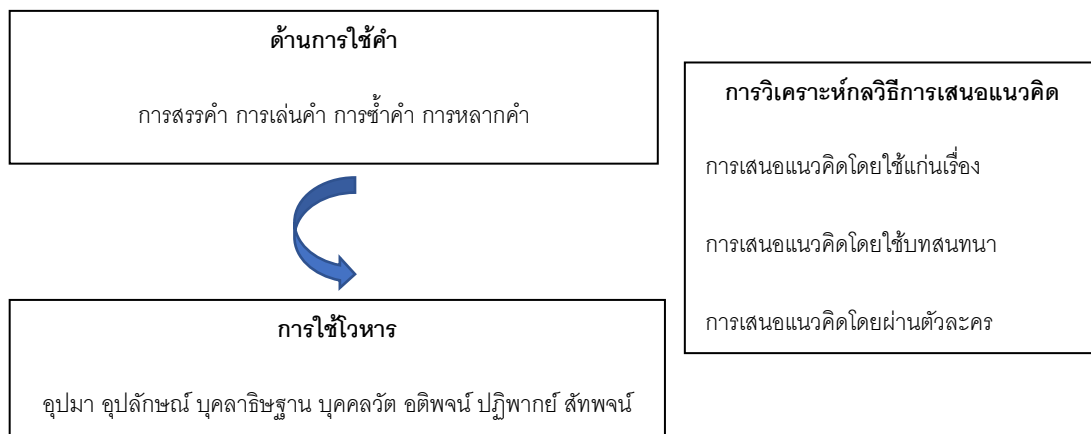
วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในหนังสืออ่านนอกเวลา กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาแล้ว จึงคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยคัดเลือกงานเขียนประเภทนวนิยาย จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

1. ขวดยคนอยู่ไหนใด ผู้แต่ง ชัยกร หาญไฟฟ้า
2. เด็กชายมะลิวัลย์ ผู้แต่ง ประภัสสร เสวิกุล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษานวนิยายจากหนังสืออ่านนอกเวลา ในประเด็นการใช้ภาษา จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอแนวคิด จากหนังสืออ่านนอกเวลากำหนด ประเภทนวนิยาย จำนวน 2 เรื่อง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ของภาษาและแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยประมวลข้อมูลทั้งหมด แล้วจึงสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาด้านการใช้คำ การใช้โวหาร และการวิเคราะห์กลวิธีการเสนอแนวคิดในหนังสืออ่านนอกเวลา พบ ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ นวนิยาย เรื่องขวดยคนอยู่ไหนใด ด้านการใช้โวหาร พบโวหารภาพพจน์ดังนี้

1. อุปลักษณะโวหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“อวัยวะที่แข็งที่สุดในตัวเจ้า ก็คือหัวใจของเจ้าต่างหาก”

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 30)

“เธอคงจะลืมไปว่าฉันเป็นสัญลักษณ์ของความฉลาดด้วย” ฮอนกชุกซึกซุน ดวงตาสีมกกว้างขึ้นมากกว่าครึ่ง

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 41)

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

จากข้อความข้างต้น พบว่ามีการใช้อุปมาโวหาร โดยเปรียบเทียบตัวละครในเรื่อง เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในที่นี้เปรียบอวัยวะของตัวละครว่าอวัยวะที่มีความแข็งแรงที่สุด คือ หัวใจของพญูชนะตัวนั้น และเปรียบพญูชนะตัวหนึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนความฉลาด

2. อุปมาโวหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ราวกับว่าภาพวาดในกรอบคือประตูปานหนึ่ง

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 64)

“นี่ ทอทหาร เธอลองหยิบม้วนกระดาษในขวदनนั้นออกมาให้ดูหน่อยสิ” ฮอนกชูกทำท่าเหมือนนักสืบกำลังแกะรอย คตัวอย่างเคร่งขรึม

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 112)

จากข้อความข้างต้น พบว่ามีการใช้อุปมาโวหาร เพื่อเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเหมือนอีกสิ่งหนึ่ง และกล่าวถึงลักษณะของบางสิ่งเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น

3. สัทพจน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“หวิ้ง...ง...ง...” ผอผิ้งผู้กล้าแรงกระพือปีกเร็วถี่แสดงอาการพลุ่งพล่านเมื่อคำถามง่าย ๆ กระทบใจอย่างจัง กระทบใจอย่างจัง

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 49)

ฟ้าผ่าเปรี้ยงเสียงดังสนั่นลั่นแก้วหู แสงสว่างจัดจ้าสตรอบคลุมไปทั่วบริเวณ พญูชนะทั้งหมดปิดม้วนอ่อนนิ่มเหมือนซี่ผึ้งถูกไฟลน ूपุโสมกลับกลายเป็นแผ่นภาพแบน ๆ ไม่สามารถช่วยเหลือพญูชนะได้

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 71)

จากข้อความข้างต้น พบว่า มีการเลียนเสียงธรรมชาติ ได้แก่ เสียงของผิ้งและเสียงฟ้าผ่า ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเหมือนได้ยินเสียงนั้นจริง ๆ

4. บุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชัยชนะอยู่แค่เอื้อม พอจุฬาหัวเราะลั่นก้องฟ้า เขาลำพองใจและสุดแสนกระหม่อมที่เอาชนะแล้วเอาปีกเป้าตัวจิ๋วมาติดจำไปได้ง่ายกว่าที่คิด

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 146)

ใครต่อใครออกมาต้อนรับกันสลอนที่ลานกิจกรรมกลางเมือง ขอขวดกับคอคนถึงกับน้ำตาไหลที่หลงเข้าใจผิดมาโดยตลอด พวกเขารู้สึกละอายที่ทำให้เพื่อน ๆ เป็นห่วงถึงกับออกตามหากันจริง ๆ จัง ๆ จนทำให้เพื่อนผู้กล้าบางตัวยังบาดเจ็บและเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจนต้องพักผ่อนอยู่”

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 188-189)

จากข้อความข้างต้น พบว่า เป็นการสมมุติตัวละครให้มีชีวิตจิตใจ มีอารมณ์ความรู้สึกเหมือนมนุษย์ และมีลักษณะบางประการเหมือนมนุษย์ เช่น พอจุฬาหัวเราะ และขอขวดกับคอคนมีอาการน้ำตาไหลเกิดขึ้น ซึ่งในความเป็นจริงพญูชนะ แต่ละตัวไม่มีชีวิต แต่สมมุติให้มีชีวิต และมีอาการต่าง ๆ เหมือนมนุษย์ขึ้น

ในประเด็นที่สอง การวิเคราะห์การใช้คำ จากการวิเคราะห์ นวนิยาย เรื่องขวตคนอยู่หนใด พบการเล่นคำสัมผัสพญูชนะและคำสัมผัสสระ ดังต่อไปนี้

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

เราไม่ค่อยได้ดูแลตัวเองกันมาก่อน อยู่กันเฉยๆ เหนงๆ มานาน ขนาดผู้กล้ายังหาได้ยากเย็น มีอยู่ไม่กี่ตัวแต่ยัง
การจัดกระจายแตกฉานชวนชื่น

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 100)

ทั้งสองขยับตัวจะ**แผ่นโผนโชนทะยาน**หลบหนี แต่ก็เข้าไปเสียแล้วถูกอู่กักขังตัวมาปิดกั้นหน้าลอลิง ปลายแหลมเปียบ
ปักดินตึงฉีก เท้าที่เหมือนมือของลอลิงที่กำลังอกรังชะงัก เขาไม่กล้าขยับตัวด้วยกลัวว่าถูกอู่กักจะทำอันตรายให้เจ็บปวด

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 125)

เครื่องหมายปริศน**ลอยละล่องฟ่องฟุ้ง**อยู่เต็มตัว คำถามสารพัดสารพันวันช่องว่างเอาไว้ให้ตัวเขาและผู้กล้าตัวอื่น
ช่วยกันตอบเดิม

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 129)

จากตัวอย่างข้างต้นพบทั้งการเล่นคำสัมผัสพยัญชนะและสัมผัสสระ เพื่อให้เกิดความสละสลวย คล้องจองกันใน
ข้อความ น่าอ่าน น่าติดตาม และทำให้เกิดความไพเราะขึ้น

5. การเล่นคำซ้ำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทอहारกัฒพันออกแรงจ้วงพายเต็มที **ทั้งแขนทั้งไหล่**เมื่อแย่งจะหลุดออกจากร่าง

ลอลิงที่หนีรอดจากการกักตัวของกลุ่มผู้ก่อการ**ละล่ำละลัก**บอกหมอผู้เฒ่าและขอฤกษ์ถึงเรื่องราวที่ได้พบได้เจอมา
หมดๆ

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2542, น. 158)

จากการศึกษา ด้านการใช้คำพบการเล่นคำสัมผัสทั้งพยัญชนะ และสระ ทำให้เห็นทั้งลักษณะอาการ รูปร่าง เพื่อให้เกิด
ความไพเราะในประโยคนั้นๆ พบการใช้คำสัมผัส พยัญชนะ จ อ ย ร ค พ ง ล ส ก ล ว บ ข ผ ช บ ห ต การใช้สัมผัสสระ
สระอำ สระอ สระเอ สระเอะ สระโอ สระแอ สระอะ และพบการเล่นคำซ้ำจำนวน 2 คำ

จากการวิเคราะห์ นวนิยาย เรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ ด้านการใช้โวหาร พบโวหารภาพพจน์ดังนี้

1. อุปลักษณะโวหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำหรับ “อะไรเอ่ย?” ของพ่อ... “มดมัน” ก็**คือ**พระที่ห่มจีวร... “มดเท่า” **คือ**ความถี่ที่สไลลอกไว้... “ซ่อนเล็บ” **คือ**
เสือ... “ซ่อนดอก” **คือ**มะเดื่อ... และ “ซ่อนฟัน” ก็**คือ**หนอน

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 34-35)

“**ทำตัวเป็นเตี้ยอู้ม่อม**” แม้ยังไม่หายขัดใจ

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 73)

ตาราง**เป็น**ปอบที่คอยกินพุงเด็กดีคือ เป็นผีกระหัง เป็นสมิงที่จ้องตะครุบเด็กที่ออกไปเล่นนอกบ้านในตอนกลางคืน
จากข้อความข้างต้น พบว่า มีการเปรียบเทียบตัวละคร เป็นนักต่อสู้และลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นลักษณะของ
ลูกผู้ชาย และมีการถามคำถามกันในบทสนทนาของตัวละครเปรียบเทียบให้มีลักษณะหมายถึงสิ่งต่าง ๆ

2. อุปมาโวหาร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ยามราตรีมีแสงไฟเพียงสลัวราว คล้ายกับยังไม่เลิกราการพรางไฟเพื่อป้องกันเครื่องบินทิ้งระเบิด...หลุมหลบภัย
รูปร่าง**เหมือน**กระโถนใบบัวคว่ำ

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 38)

ผิวขาวผ่องจนเห็นเส้นเลือดฝอยที่แก้ม ตัดผมหน้าม้า ตาดี ตัวอ้วนกลม**เหมือน**ตุ๊กตาญี่ปุ่น

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 45)

วงกลมวงใหญ่หมุนไปตามแรงเครื่องยนต์รอบแล้วรอบเล่า พวกคนนั้นขึ้นคนนั้นลง **ราวกับ**การเดินทางที่ไม่มีวันสิ้นสุด ยาม กลางคืนกระเช้าสวรรค์จะประดับไฟสีต่าง ๆ แพรพราวดูโดดเด่นท่ามกลางความมืด

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 100)

จากข้อความข้างต้นพบว่า มีการเปรียบเทียบลักษณะของตัวละครที่มีรูปร่างเล็กเหมือนตุ๊กตา และลักษณะของบางสิ่งเปรียบเป็นสิ่งของตามลักษณะที่พบเห็น

3. สัทพจน์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“คะ” คุณนายถนิมพนมมือไหว้ทุก ๆ คน ขณะที่ผม **นั่งเดือคุด** ๆ จนไม่ยอมแม้แต่จะมองหน้าแก

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 180)

จากข้อความข้างต้น พบว่า มีการเลียนเสียงเปรียบเสียงของน้ำที่เดือดจัดกับลักษณะของตัวละครที่แสดงอาการดังกล่าวนอกจากนี้ ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกเหมือนได้ยินเสียงนั้นจริง ๆ

ในประเด็นที่สอง การวิเคราะห์การใช้คำ จากการวิเคราะห์ นวนิยายเรื่อง เด็กชายมะลิวัลย์ พบการเล่นสัมผัสพยัญชนะและสัมผัสสระ ดังต่อไปนี้

พอไฟมาก็เฮกันร้อง “ไฟมาแล้ว ๆ” เสียงขรม และวิ่งต้อกลับเข้าบ้าน **ทำการบ้านงานเรือน**ที่ค้างไว้

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 40)

เสียง **หวัร่อต้อกระซิก**ดังแข่งกับเสียงเพลงและเสียงร้องชวนเชิญจากร้านรวง

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 100)

จากข้อความข้างต้น พบทั้งการใช้สัมผัสพยัญชนะและสัมผัสสระ เพื่อให้เกิดความคล้องจอง สละสลวย น่าอ่าน น่าติดตามและทำให้เกิดความไพเราะขึ้น

ผลการวิจัยในประเด็นการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอแนวคิด

ด้านกลวิธีการนำเสนอแนวคิดพบว่ามีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละคร ในเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ จะนำเสนอผ่านตัวละครหลักคือ มะลิวัลย์ และขวดคนอยู่ไหนใด จะนำเสนอผ่านตัวละคร คือ พยัญชนะไทย ที่มีการสมมุติให้ตัวละครมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึก เล่าเรื่องผ่านตัวละคร พยัญชนะ ก-ฮ

ดังข้อความดังต่อไปนี้

พร้อมแล้ว ครอบงำประชุมแล้ว เอ๊ะ ไม่ใช่สิ จะว่าครบก็ไม่เชิง เพราะขอขวากับคอคนไม่ได้อยู่ร่วมประชุมนี้

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 19)

“อะไรกันนี้ เราเพิ่งผ่านยุคที่พยัญชนะไทยหายไปตั้งแต่สิบสามตัวมา นี่โผล่มาเจอที่ใหม่หายไปสามสิบเก้าตัวเลยหรือ” รอรือบ่นกระปอดกระแปด

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 75)

จากข้อความข้างต้น พบว่ามีการนำเสนอแนวคิดของเรื่อง ผ่านตัวละคร การนำเสนอตัวละคร ก-ฮ โดยผู้แต่งให้ตัวละครที่เป็นพยัญชนะ ก-ฮ มีชีวิตจิตใจเหมือนมนุษย์ ในที่นี้พยัญชนะแต่ละตัวมารวมตัวกัน และพูดถึงการหายไปของพยัญชนะบางตัว

“ที่ศูนย์รวบรวมหน่วยข้อมูลกลางนี้ละ มีทุกอย่างที่มนุษย์ต้องการเมื่อมนุษย์อยากใช้คำที่ใช้เครื่องโทรศัพท์ที่ติดตัวเรียกข้อมูลออกไปใช้ อยากเขียนจดหมายก็ใช้คำสั่งเขียนจดหมาย อยากเขียนหนังสือก็ใช้คำสั่งเขียนหนังสือ อยากบอกเลขก็ใช้

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

คำสั่งบอกเลข จะซื้อของก็เรียกเมนูมาดูแล้วสั่งซื้อของ จะขายของก็เรียกใบสั่งซื้อขึ้นมาดูแล้วส่งไปที่คลังให้นำของไปส่งลูกค้า จ่ายเงินชำระค่าสินค้าอาหารไม่ยากเย็น มีข้อมูลให้เลือก ไม่มีอะไรยุ่งยากเลย” กอไก่ยิ้มร่าเหมือนครูได้บรรยายวิชาให้เด็ก ๆ ฟัง

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 77)

จากข้อความข้างต้น พบว่ามีการนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร ที่พูดถึงการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ที่เริ่มมีวิวัฒนาการ ทำให้ข้อมูลส่งถึงกันได้ง่ายขึ้น การติดต่อสื่อสารรวดเร็วขึ้น ทำให้มนุษย์เริ่มมีเครื่องมือในการสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ มีการใช้จดหมายในการติดต่อสื่อสาร

“ถ้าเจอพวกเรา ฉันจะเล่าให้ฟังว่า แม้แต่โลกของมนุษย์ที่ไม่สมบูรณ์แบบ พวกเขายังตระหนักในคุณค่าของภาษาในแง่ของการสื่อสาร โดยเฉพาะอักษรเบรลที่ยังคงขอขวดและคอคคนไว้ด้วย”

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 96)

“แม้แต่ภาษาที่พวกมนุษย์เรียกว่า “แอ็บแบว” หลายคำก็ถือว่าเป็นภาษาวิบัติ ถึงจะเป็นภาษาชั่วคราว อายุสั้น แต่มันก็มีผลทำให้มนุษย์สิ่งที่ถูกต้องไปโดยปริยาย” นอเนรพูดด้วยท่าที่ไม่ค่อยสบายใจ

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 99)

จากข้อความข้างต้นพบว่า ผู้แต่งนำเสนอให้เห็นถึงเทคโนโลยีที่เริ่มเข้ามา เริ่มมีแป้นพิมพ์ มนุษย์เริ่มมีการใช้การพิมพ์ แต่ก็ใช้ภาษาถิ่นแบบผิด ๆ หรือที่เรียนว่าภาษาวิบัติ และมีการใช้ขอขวดและคอคคนน้อยลง หรือแทบจะไม่ใช้เลย แต่ก็ยังไม่ได้ละทิ้งพยัญชนะทั้งสองตัว

ภาษาไทยอยู่คู่คนไทยมานานนับพันปี ถ้าภาษาไทยต้องเผชิญปัญหาจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างที่ไม่ควรเกิดแล้ว ชานิกก็ไม่ออกจริง ๆ ว่าบ้านนี้เมืองนี้ของเหล่านมนุษย์ยังจะถือว่าเป็นประเทศที่มีเอกราชทางภาษาอย่างยั่งยืนจริงหรือเปล่า...เฮ้อ”

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 101)

“มันคงไม่แปลกและน่ากลัวหรอก ถ้าเราเก่งภาษาอื่นแต่ไม่เก่งภาษาไทย มนุษย์คนไทยควรจะรักภาษาไทยมิใช่หรือ มันคือเกียรติยศและศักดิ์ศรีที่ไม่มีใครอื่นภาคภูมิใจได้เท่ากับคนไทยอีกแล้ว”

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 105)

จากข้อความข้างต้น มีการเสนอแนวคิดที่ พูดถึงการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่เกิดขึ้น และย้ำให้ตระหนักในการใช้ภาษาไทย รักและภูมิใจในภาษาไทย

มีข่าวที่น่าดีใจว่ามนุษย์เริ่มมาตามหาขอขวดกับคอคคนบ้างแล้ว บางคนเอาไปตั้งชื่อร้านอาหารหรือชื่อสินค้า บางคนนำไปตั้งชื่อนิตยสารหรือชื่อภาพยนตร์ แม้ว่ามัน ๆ ที่จะมีมนุษย์มาหยิบไปใช้ แต่พวกเขาก็ไม่คิดน้อยเนื้อต่ำใจอะไรอีก ไม่ใช่ไม่ว่า แต่ถ้าจะใช้ก็ดีใจ อย่างน้อยเขาก็ไม่ถูกลืมเลือนโดยสิ้นเชิง ไม่ได้เป็นแค่พยัญชนะให้เด็กอนุบาลท่องเป็นนกแก้วนกขุนทองเท่านั้น

(ชัยกร หาญไฟฟ้า, 2556, น. 198)

จากข้อความข้างต้น มีการเสนอแนวคิดที่ พูดถึงพยัญชนะที่กล่าวถึงเป็นหลักคือ ขอขวดกับคอคคนแม้จะไม่นิยมใช้กันแล้ว แต่ก็ยังพบว่ามีการนำไปใช้ตั้งชื่อ เช่น ชื่อของร้านอาหารหรือชื่อสินค้า

การนำเสนอแนวคิด จากเรื่อง เด็กชายมะลิวัลย์ พบการนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

แม่มีผมเมื่ออายุได้ 40 ห่างจากตอนที่ผมมีผม 10 ปี และห่างจากตอนที่ผมมีผม 8 ปีพอดี...ระยะนั้นสงครามโลกครั้งที่สองเพิ่งยุติลงได้ไม่กี่ปี และครอบครัวของเราเพิ่งย้ายมาอยู่ที่เสาชิงช้าได้ไม่นาน

สำหรับผมเองนั้น ผิดพรรณที่ผุดผ่องก็ทำให้เป็นที่ล้อของเพื่อนฝูงว่า “ตัวเมีย” บ้าง “กระเทย” บ้าง...จนในที่สุดเพื่อน ๆ ก็พากันเรียกผมอย่างล้อเลียนว่า “มะลิวัลย์” จนติดปาก

(ประภัสสร เสวิกุล, 2558, น. 2)

จากข้อความข้างต้นเป็นการเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยผ่านตัวละครหลัก คือ ที่เล่าเรื่องของตัวเอง ลักษณะของตัวละคร โดยเริ่มจากฉากช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง

กล่าวโดยสรุปการนำเสนอแนวคิดของเรื่อง เด็กชายมะลิวัลย์ ตัวละครเล่าถึงชีวิตของตัวเองและครอบครัว ลักษณะนิสัยของคนในครอบครัว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การดำเนินเรื่องผ่านฉากต่าง ๆ มีการนำเสนอแนวคิดผ่านตัวละคร เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในการดำเนินเรื่องของเด็กชายคนหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวละครหลัก คือ เด็กชายมะลิวัลย์ เล่าผ่านเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผ่านฉาก และผ่านบทสนทนา

การนำเสนอขบวนการอยู่หนใด เล่าเรื่องผ่านตัวละคร คือ พยัญชนะไทยทั้ง 44 ตัว สร้างตัวละครให้มีชีวิตจิตใจ และดำเนินเรื่อง โดยมีจุดที่นำไปสู่การค้นหาคือ พยัญชนะไทย 2 ตัวคือ ขอขวดและคอคน ที่หายไป พยัญชนะตัวอื่น ๆ ต่าง ตามหาและสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อย่างที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน อีกทั้งการเข้ามาของภาษาต่างประเทศไทยเราไปยืมภาษาจากต่างประเทศเข้ามาใช้ อีกทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เข้ามา มีการดำเนินเรื่องผ่านตัวละคร และบทสนทนา เนื้อเรื่องมีผู้กล่าวซึ่งก็คือตัวละครที่แทนพยัญชนะต่าง ๆ ติดตามขอขวดและคอคน กำหนดให้ตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะบางประการที่แตกต่างกันออกไป บางตัวมีคุณธรรม มีความสามารถ มีการคิดวางแผน เพื่อไปถึงการคลี่คลายปมปัญหา เพื่อให้พบเจอพยัญชนะตัวที่หายไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมทั้ง 2 เรื่องพบว่าผู้เขียนมีกลวิธีการใช้ภาษาในวรรณกรรมที่ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ส รับรู้ได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ใช้ภาษาที่ชวนอ่าน เข้าใจง่าย มีแนวคิดที่นำเสนอในเรื่องผ่านตัวละคร ทั้งนี้ในการศึกษาพบการเล่นคำสัมผัสมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมยา พรหมกันธา และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง ศิลปะการประพันธ์เชิง วจนลีลาในวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง ขวัญสงฆ์ ของขมิ้นพร แสงกระจ่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์เชิงวจนลีลาในด้านการใช้คำ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการใช้คำ พบว่าการใช้คำที่ปรากฏในเรื่องทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นคำสัมผัส มีการเล่นคำสัมผัสอักษร และคำสัมผัสสระ ลีลาการใช้คำและโวหารภาพพจน์ที่สื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ มีกลวิธีในการใช้เสียงของคำสัมผัสที่กลมกลืนกัน

ด้านกลวิธีในการนำเสนอแนวคิดพบว่ามีการนำเสนอแนวคิดโดยผ่านตัวละคร ในเรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ จะนำเสนอผ่านตัวละครหลักคือ มะลิวัลย์ และขอขวดอยู่หนใด จะนำเสนอผ่านตัวละคร คือ พยัญชนะไทย ที่มีการสมมุติให้ตัวละครมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึก เล่าเรื่องผ่านตัวละคร พยัญชนะ ก-ฮ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง ของกุหลาบ มลลิกามาต (Manlikamat, 2548, น. 111-112) กล่าวว่า ตัวละครคือผู้บทบาทในเนื้อเรื่อง ตัวละครอาจเป็นคนหรือเทียบเท่าคนก็ได้ ตัวละครในเรื่องจะต้องเหมือนมนุษย์ (หรือใกล้เคียงที่สุด) แต่จะต้องไม่ใช่มนุษย์ จริงคนใดคนหนึ่ง มิฉะนั้นก็จะกลายเป็นบุคคลจริงในจดหมายเหตุ ตัวละครจึงเป็นผู้ดำเนิน เรื่องโดยแสดงถึงลักษณะต่าง ๆ 2 กลวิธี คือ ผู้แต่งบรรยายเอง และตัวละครในนวนิยาย กล่าวเองในบทสนทนา กับ แนวคิดของ สรณัฐ ไตลังคะ (2560, น. 77-81) กล่าวถึงการนำเสนอความรู้สึก

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

และความคิดของตัวละคร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านรู้จัก ตัวละครมากขึ้น วิธีการที่จะถ่ายทอดคำพูด ความคิดและความรู้สึกของตัวละครมีหลายแบบ เช่น ผู้เล่าเรื่องสรุปความคำพูดหรือความคิดของตัวละครหรือรายงานผู้อ่าน อาจใช้บทพูดเดี่ยวในใจหรือกระแสน้ำใจ หรือวิธีที่ผู้เล่ายกคำพูดของตัวละครอาจเป็นการยกคำพูดของตัวละครมานำเสนอโดยตรงก็ได้

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา ด้านการใช้ภาษาจากวรรณกรรม เรื่องขวตคนอยู่หนใด พบการใช้อุปลักษณโวหาร จำนวน 18 ครั้ง ได้แก่ คำว่า คือ และคำว่า เป็น อุปมาโวหาร จำนวน 16 ครั้ง ได้แก่ เหมือน, ราวกับว่า, เปรียบได้ดั่ง, คล้ายกับว่า และเหมือนกับ การเล่นคำสัมผัส จำนวน 102 คำ ได้แก่ คำว่า จ้องจ้องจ้อง, อืดอาดยืดยาด, กำยาล้ำสัน, ยิ้มยั่ว, ร่อร่า, เผลาะเผลาะ, กลเม็ดเด็ดพราย, หัวจิตหัวใจ, โคลงเคลง, โยโยโย, พื้พื้, พื้พื้พื้พื้, รือรือ, เยาเยเย, เพลียงพล้าง, อยู่โยยยืนยามยืดยาว, ย่ำยามยันเย็น, โยโยโย, ยุโยโย, เย็นเยเยเย, งั่นง, ละล้าละล้ง, พยักเพยิก, เจื้อยแจ้ว, หย่าอยู่อย่างหยาก, สะลิมสะลือ, ละล้าละล้ง, กุสึกุจ, หยิกหยัก, เล็กเล็ก, ยักยัก, กระย่องกระแย่ง, แต่งเนื้อแต่งตัว, โตเต, ลูกลี้ลูกลน, วูบวาบ, จับพลัดจับผลู, เงอะงะ, งุ่มง่าม, กระจัดกระจาย, กระเจิดกระเจิง, ย่างโยโยโย, แตกฉานชานชื่น, อ่อนนอกอ่อนใจ, สาดส่อง, ลอกแลก, วูวาม, จีบปากจิบคอ, ชิงชัง, จริงจ้ง, ลีกลีกล, กระซิบกระซาบ, ระส่ำระสาย, ลูกลี้ลูกลน, แผ่นโผนโผนทะยาน, ชอกแซก, จ่อจ่อ, ลอยละล่อง, ฟ่องฟู, ขยับเขยื้อนเขยื้อน, บ่อแบ่, กระซิบกระซาบ, บู้บู้, โงกเงก, ยียันเยา, งุ่นง่าน, ยั่วเย้า, โผนโผนร้อน, เชื่องช้า, หุนหันพลันแล่น, รอมชอมร้ายเรียงเรื่องราว, ย่ำแย, ระริน, พบพาน, ยั่วเย้า, ยื้อยุด, ระริก, ยุดยัง, ยืดเยื้อ, ยืดเยื้อ, เย็นเยื่อ, จิมจ่า, กระหวัดรัดรอบ, ดวงดาวพร่างพร่าง, ปุดปาด, ยาหยดยั่วให้หยดยั่ว, เหงื่อไหลไคลย้อย, อ่อนนอกอ่อนใจ, หืดหวิว, อื้อ, จังเจีย, ทบทวี่, ง่วงงุน, สะโหลสะเหล, โคล่, เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า, ปู๊ดปาด, ระเกะระกะ, วูวาม, เปลือกที่เปลือกทาง, เป็นห่วงเป็นใย, คังคัง และกระพืดกระพืด การเล่นคำซ้ำ จำนวน 2 คำ

การใช้สัทพจน์ จำนวน 19 คำ ได้แก่ คำว่า เห่งห่ง, ดังปัก, ดังแก้ง, ดังกรอกรบ, หวัง, ครอก, คริน, ปือกเป็ก, ปู๊ด, เปรี้ยง, คริน ๆ, แผล็บ ๆ, เสียงหึ่ง, เปาะ, ร้องอื้อ, เอียดอาด, ดังปัง, เพี้ยว ๆ, อ้อแอ้, และการใช้บุคลาธิฐาน จำนวน 60 ประโยค

ด้านการนำเสนอแนวคิด พบว่าขวตคนอยู่หนใด จะนำเสนอผ่านตัวละคร คือ พยัญชนะไทย ที่มีการสมมุติให้ตัวละครมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึก เล่าเรื่องผ่านตัวละคร พยัญชนะ ก-ฮ โดยแนวคิดหลักต้องการนำเสนอให้เห็นถึงพยัญชนะที่ถูกละเลย ไม่มีคนนิยมนำมาใช้ คือ พยัญชนะ ข และ ค และมีการดำเนินเรื่องโดยผ่านตัวละครแต่ละตัว ให้มีการตามหาพยัญชนะทั้งสองตัว รวมถึงแสดงให้เห็นถึงการเข้ามาของภาษาต่างประเทศ และภาษาวินิตที่เกิดขึ้น

ด้านการใช้ภาษาจากวรรณกรรม เรื่องเด็กชายมะลิวัลย์ พบการใช้อุปลักษณโวหาร 15 ครั้ง ได้แก่ คำว่า คือ และคำว่า เป็น การใช้อุปมาโวหาร 17 ครั้ง ได้แก่ คำว่า เหมือน การเล่นคำสัมผัส จำนวน 59 คำ ได้แก่ คำว่า กระจุยกระจาย, คึกคัก, กระเสาะกระแสะ, วนไปวนมา, เกล่เกล, เยือกเย็น, สะอึกสะอื้น, เหลียวหน้าเหลียวหลังลอกแลก, สะเงาะสะแงะ, เบื่อร่อ, ประเดี๋ยวประด๋าว, วับววม, การบ้านงานเรือน, วุ่นวาย, เออะอะ, ยื้อแย่ง, เจี้ยวจ้าว, ล้งเล้ง, แกรกราก, ประดับประดา, มลึงเมื่องหัวฟัดหัวเหวี่ยง, ครีตคราด, กรังกรัง, กระมิดกระเมี้ยน, ทุลักทุเล, ละล้าละล้ง, โยโยโย, กระแทกกระแทก, ขมิ้นขมิ้น, ทะมัดทะแมง, คึกคัก, หยิบหย่ง, ง่อแง่ง, กระซิบกระซาบ, วาววับ, แลปลปลาบ, เจ็บจี๊ด, บู้บู้, ปัด, ปี่, ปัด, ใจจดใจจ่อ, เอ็ดเอ็ง, คุตคุ, ยักเยื้อง ว่องไว, ฉวัดเฉวียน, โฉบเฉียว, ตูยตุย, คลุกเคล้า, ระยิบระยับ, พยักเพยิด, เซ้งแซ่, หยิกหย้อง, ปุปะ, เคลี้ยคลอ, หักหัก และหัวร่อต่อกระซิก การใช้สัทพจน์ จำนวน 1 ประโยค และการใช้บุคลาธิฐาน จำนวน 64 ประโยค

วารสารวิชาการ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สามารถนำเนื้อหาในหนังสืออ่านนอกเวลาทั้ง 2 เรื่อง ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องภาพพจน์และกลวิธีนำเสนอแนวคิดของวรรณกรรมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งทำให้ผู้เรียนตระหนักในการใช้ภาษาไทยจากการนำเสนอ เนื้อเรื่องผ่านตัวละครในเรื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

วิเคราะห์หนังสืออ่านนอกเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในด้านอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนทุกท่านสำหรับข้อเสนอแนะโครงการวิจัยที่เป็นประโยชน์ และขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางที่อนุมัติทุนส่วนตัวในการทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- กุลหาลาบ มัลลิกะมาส.(2558). *วรรณคดีวิจารณ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. สุวีริยาสาส์น.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. (2556). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยกร หาญไฟฟ้า. (2552). *ขอขอบคุณในใจ*. นานมีบุ๊คส์ทีน.
- ปพิชญา พรหมกันธาและคณะ. (2562). ศิลปะการประพันธ์เชิงวันลีลาในงานวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง ขวัญสงฆ์ ของ ชมัยกร แสงกระจ่าง. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 1(2), 95-102
- ประภัสสร เสวิกุล. (2550). *เด็กชายมะลิวัลย์*. แพรว.
- แม่นมาศ ขวลิศ. (2526). *หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน*. อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. ราชบัณฑิตยสถาน.
- สรณัฐ ไตรรงค์ .(2560). ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุจิตรา จรจิตร. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ของประเทศไทย* [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์].